

roku tom, tak i o compensando namítané pohledávce, ježto obě spočívá na téže právní spojitosti. Nevytýká tedy nesprávné použití materiálních právních předpisů, jež má na mysli dovolací důvod nesprávného právního posouzení dle § 503 čís. 4 c. ř. s., nýbrž nesprávné použití procesuálního předpisu § 391 odstavec třetí c. ř. s., t. j. vadu řízení dle § 503 čís. 2 c. ř. s. Leč i to neprávem. Srovnají-li se předpisy § 11 čís. 1 a 227 c. ř. s. a § 96 j. n., je zjevné, že předpis § 391 odstavec třetí c. ř. s. klade duraz pouze na právní spojitost obou tam uvedených nároků (pohledávky žalobní a kompensované), t. j. na jejich právní závislost, podmíněnost v tom směru, že buď a) oba nároky mají též právní důvod, tak že jeden bez druhého obstáti nemůže, nebo b) oba nároky podmíněny jsou jiným způsobem, na př. smlouvou nebo předpisem zákona, při čemž zákonný předpis sleduje účel, aby bylo dílčím rozsudkem odděleně rozhodnuto o obou nárocích jen tehdy, když s právního stanoviska takové dílčí rozřešení sporu je možné, když mu právní spojitost, vzájemná právní podmíněnost, závislost obou nároků nebrání. V tom směru nestačí však, aby oba nároky měly svůj původ v jedné a téže smlouvě, ježto jedna a táž smlouva může vésti k různým právním poměrům s různými skutkovými podklady. Tak v tomto případě je při smlouvě v právní spojitosti nárok kupitelův na dodávku a nárok prodávatelův na zaplacení kupní ceny, oba závisejí na kupní smlouvě tak, že neexistuje-li tato, neexistuje též ani ten ani onen nárok. Naproti tomu nárok kupitelův na náhradu škody pro porušení smlouvy kupní dodávkou, smlouvě odporující, není v této právní spojitosti, ježto náhradní nárok ten neplyne přímo z kupní smlouvy, nýbrž teprve z jejího porušení, zakládaje se na skutečnosti, po smlouvě teprve následující. Nárok na dodávku a zaplacení kupní ceny má nezbytný podklad právní ve smlouvě, z ní nutně plyne, zmíněný nárok náhradní však nepovstává již smlouvou kupní, nýbrž teprve a jen v tom případě, když kupní smlouva protismluvně dodávkou byla porušena. Prvé nároky mají svůj právní důvod ve smlouvě, náhradní nárok v porušení jejím. O nároku žalobním možno též rozhodnouti, aniž by se to přičilo právní závislosti obou sporných nároků, prostě proto, že závislosti takové zde není. (Srov. rozh. nejv. s. ze dne 20. září 1921 č. j. Rv I 453/21, uveř. pod čís. 1192 sbírky a rozh. nejv. s. vídeňského uveřejněné v Zentralblattu 1917, čís. 109.)

Čís. 1651.

Podle § 66 odstavec třetí obec. zřízení pro Čechy rozhoduje řádný soud nejen o výši, nýbrž i o důvodu náhradní povinnosti.

Trestním oznámením, k němuž se poškozený připojil jako soukromý účastník, nastává přerušení promlčení, byť pak bylo řízení dle § 90 tr. ř. zastaveno.

(Rozh. ze dne 2. května 1922, Rv I 129/22.)

Žalovaný byl členem městské rady žalující obce a když tato, chtějíc stavěti vodovod, potřebovala zápůjčky, navrhl, by zápůjčka byla ujednána prostřednictvím Julia K-a, jenž za sprostředkování požadoval provisi. Svým vlivem jako praktický právník způsobil žalovaný, že jeho návrh byl přijat a Juliu K-ovi vyplacena provise 52.000 K. Žalující obec domá-

hala se na žalovaném náhrady provise, ježto, jak se prokázalo, mohla býti zápůjčka opatřena i bez sprostředkování Julia K-a. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Námitku nepřipustnosti pořadu práva vyvrátil o d v o l a c í s o u d takto: Výtku zmatečnosti opírá odvolatel o námitku, již v první stoličce uplatňovanou, že je žalován o náhradu škody, kterou prý způsobil obci jako člen městské rady a finanční obecní komise. V tomto případě že by však byl pořad práva přípustným jen tehda, kdyby bylo předem v řízení samosprávném právoplatně zjištěno, že si nesprávně počínal, že obec poškodil a že je proto povinen, obci škodu nahraditi. Teprve potom že by mohl soud rozhodovati o výši škody. Řešil-li však soud také otázku zavinění, že je prý jednání zmatečným, každým způsobem měla prý býti žaloba zamítnuta alespoň na tu dobu, pokud samosprávné úřady zavinění žalovaného nezjistí. Tyto výtky jsou neoprávněny. Podle § 66 odstavec třetí obec. zřízení je nároky náhradní, jež činí obec proti obecním radním proto, že opomenuli vykonati práce, jim uložené, nebo že nevykonali jich řádně, uplatňovati pořadem práva. Z ustanovení toho nelze nikterak dovozovati, že by soudu náleželo rozhodovati jen o výši škody, nikoli však též o právním duvodu náhradního nároku. Výkladu takovému odporuje samo znění zákona, jež přikazuje soudu rozhodnutí o nároku, tedy o nároku celém. K uplatňování takového nároku se strany obce jest ovšem třeba, aby orgány samosprávné, v první řadě obecní výbor, vyslovily se o tom, zda a v jakém směru je tu porušení povinností se strany obecního radního, a aby stalo se usnesení obecního výboru, že pro porušení to má býti vznesen náhradní nárok proti funkcionáři tomu pořadem práva, poněvadž jde tu o záležitost, která nepatří k obyčejné správě jmění (§ 31 čís. 5 ob. zřízení). Požadavkům těm bylo však v tomto případě vyhověno. Ze spisů městského úřadu v R., založených v trestních spisech, jichž obsah byl při ústním jednání konstatován, vychází, že vyšetřením provisi záležitosti, o kterou jde, byla pověřena zvláštní vyšetřovací komise obecní, že komise ta podala ve schůzi obecního výboru 8. února 1918 zprávu o tom, co vyšetřila ohledně postupu žalovaného v záležitosti té a že k návrhu komise učinil obecní výbor též den (nikoli 18. září 1919, jak uvádí odvolání) jednomyslně usnesení, že v záležitosti té je podati trestní oznámení, po případě zahájení civilní spor. Nezáleží na tom, zda byl žalovaný o tomto usnesení vyrozuměn čili nic. Zasedání obecního výboru jsou veřejná, zápisy o nich všem členům obce přístupny, žalovaný byl do schůze té pozván. Ostatně je zřejmo z korespondence mezi právním zástupcem žalovaného Drem E. a žalující obcí R-skou, že žalovaný o usnesení onom v čas zvěděl a do něho stěžovati si mohl. Sám právní zástupce jeho Dr. E. žádal v dopisu z 20. února 1918, aby obec vystoupila proti žalovanému civilní žalobou o náhradu škody, dříve než podá trestní oznámení.

N e j v y š š í s o u d, připojiv se k důvodům odvolacího soudu na vyvrácení námitky nepřipustnosti pořadu práva, uvedl ve věci samé mimo jiné

v d ů v o d e c h:

Dovolatel neprávem tvrdí, že zažalovaná pohledávka jest promlčena. Škoda nevzešla žalující obci, jak dovolatel mylně se domnívá, již 17. dubna 1916, když oznámil městské radě, že ústavem, který zápůjčku poskytne

prostřednictvím K-ovým, jest hypoteční banka a že K-ovi musí provise býti zaplacená, nýbrž teprve usnesením obecního — ne okresního — zastupitelstva ze dne 11. října 1916 o provisi. Žaloba městské obce ze dne 29. září 1919 byla tedy podána u příslušného soudu procesního v zákonné tříleté lhůtě promlčecí. Ostatně soud odvolací má i v tom pravdu, že promlčení bylo přerušeno podle § 1497 obč. zák. 24. února 1918 tím, že žalující městská obec tohoto dne podala u státního zastupitelstva proti žalovanému trestní oznámení, v němž žádala zavedení trestního vyšetřování a prohlásila, že se připojuje jako soukromá účastnice k řízení trestnímu. Dovolatel opírá své opačné mínění jednak o tvrzení, že prý přerušení promlčení může nastati pouze v případě, když trestní udání vede k odsouzení v trestním řízení, nikoli však, když, jako zde, řízení trestní bylo zastaveno, jednak o tvrzení, že prý nebylo v jednání proti němu náležitě pokračováno ve smyslu § 1497 obč. zák., poněvadž žaloba soukromoprávní podána byla teprve prý po více než 2½ roku. Avšak mínění dovolatelovu nelze přisvědčiti ani v onom, ani v tomto směru. Zákon totiž v § 1497 žádá, by proti dlužníkovi bylo zakročeno a v řízení bylo patřičně pokračováno; z toho, že trestní řízení bylo 13. dubna 1918 podle § 90 tr. ř. zastaveno, nenásleduje tedy, že promlčení sluší pokládati za nepřerušené, nýbrž, že přerušení promlčení trvalo od 24. února 1918 do 13. dubna 1918 a že od 14. dubna 1918 počala běžeti nová tříletá lhůta promlčecí, jestliže nebylo v řízení proti žalovanému městskou obcí R. po dni 13. dubna 1918 náležitě pokračováno. Zastavením trestního řízení totiž nebyl náhradní nárok žalující obce prohlášen nepřipustným ve smyslu poslední věty § 1479 obč. zák., nýbrž obec tato byla s nárokem svým jen odkázána na pořad práva. V nové tříleté lhůtě promlčecí však obec podala soukromoprávní žalobu, pročez není třeba zkoumati, zdali obec po zastavení trestního řízení náležitě pokračovala proti žalovanému čili nic.

Čís. 1652.

Jest »příhodou v dopravě« (zákon o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27. ř. zák. a ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák.), nebyla-li uzavřena plošina vozu pouliční dráhy. Není jí však trhnutí jedoucího vozu pouliční dráhy.

V tom, že poškozený nepožádal řidiče, by plošinu uzavřel, jest spařovatí jeho spoluzavinění.

(Rozh. ze dne 2. května 1922, Rv II 29/22.)

Žalobkyně, stojíc za jízdy pouliční drahou na přední plošině motorového vozu, zakolísala prudkým trhnutím vozu a, pozbyvši rovnováhy, vypadla z vozu, ježto plošina nebyla uzavřena, a těžce se poranila. Žalobč o náhradu škody proti pouliční dráze procesní soud prvního státního soudu do důvodu zcela vyhověl, odvolací soud uznal nárok z polovice po právu a uvedl po právní stránce v důvodech: Odvolatelka vytýká, že soud prvního státního soudu věc nesprávně právně posoudil, dospěv k právnímu přesvědčení, že úraz žalobkyně přivoděn byl příhodou v dopravě po rozumu § 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. (zákon ze dne